

17
14
2
1.
3.
9.
17
1.
2
3.

No. 12. Vol. II.

527.

Q. D. B. V.

DISSERTATIO INAUGURALIS

EXHIBENS

1737 2.

S. R. I. PRINCIPEM
JUSTUM DUORUM
ELECTORATUM SECULARIUM
POSSESSOREM,

22

QUAM

SOLO DEO PRÆSIDE

EX DECRETO

8

ILLUSTRIS FACULTATIS JURIDICÆ

IN ALMA UNIVERSITATE ARGENTORATENSI

PRO LICENTIA

SUMMOS IN UTROQUE JURE HONORES
ET PRIVILEGIA DOCTORALIA RITE

CONSEQUENDI,
SOLENNI ERUDITORUM EXAMINI

SISTIT

JOH. CHRISTIANUS TREITLINGER,
ARGENTINENSIS,

A. D. XXX. APRIL. A. O. R. MDCCXXXVII.
H. L. Q. C.

ARGENTORATI,

Typis MELCHIORIS PAUSCHINGERI, Typegr.

I 7 5 0.

§. I.

Illustres sunt Electorum in S. R. I. prerogativa; eminet inter illas insigne jus Imperio capite destituto summum Orbis Christiani Principem eligendi: id ipsum, cum omnium aliorum instar esse videatur, multis praterea aliis conjunctum dubiam reddidit inter Juris Publici Doctores deliberationem, an quis duplicem tam sublimis dignitatis personam sustinere possit? Cum vero Electoratus sint vel Ecclesiastici vel Laici, quaestio haec generalis in tres specialiores resolvitur; scilicet num quis duorum Ecclesiasticorum? utrum Ecclesiastici & Laici simul? an demum duorum Laicorum seu Secularium Electoratum justus possessor esse, officiis iis annexis fungi ac juribus iis adherentibus frui possit? ultimam quaestionis huius partem Dissertationis meae Inauguralis destinavi materiam, quam si vel minus ex rei digni-

dignitate vel etiam quibusdam hinc inde asperam erroribus elucubraverō, eo faciliorem ab æquo reique perito Lectore veniam spero, quod nusquam errare facilius sit, quam in quæstione ex vetustissima Imperii observantia & perpetua rerum gestarum serie decidenda.

§. II.

Tam arduæ deliberationis hæc quæstio quibusdam visa est, ut SCHÜTZIUS, a) HERMES, b) SCHWEDERUS, c) neutri se parti adungere tutius arbitrarentur: negativam sententiam amplectuntur BILDERBECK, d) KEMMERICH, e) STRUVIUS, f) & Autor der Erörterung der Frag: Ob ein Chur-Fürst zwey Chur-Fürstenthümer zugleich besitzen könne? a. 1729. 4to meas vero partes affirmantem sententiam probantis tuentur LIMNÆUS, g) CARPZOVIVS, h) BECKMAN-

NUS,

- a) In Collegio Publico de Statu Rei Romanæ Vol. I. Exerc. VII. §. XV. dicens: *Non possumus, quin exercitii ergo hanc quæstionem moveamus potius, quam definiamus. Et. Ut ita in ancipiti suspensus quo inclinem constanter non habeam. Idque tanto minus, quia notum est esse augusto Collegio sua archiva arcana, uniones & conventiones, quibus ejusmodi casus expeditos, admodum probe est, ut persuadeat.*
- b) Fascicul. Juris Publici Cap. XVIII. Quæst. XVII. n. 26. p. 253.
- c) Introd. in Jus Publ. Part. Spec. Sect. II. Cap. III. §. 9. p. 784.
- d) Teutschen Reichs-Staat IV. Theil I. Cap. §. XIV.
- e) Introd. ad Jus Publ. lib. IV. Cap. VI. §. XXXV.
- f) Syntagma Juris Publici Cap. XVI. §. XXVII.
- g) Tom. I. Addit. ad Lib. III. Cap. VII. post §. 69. p. m. 351.
- h) Disputat. ad A. B. XV. Qu. 1. p. 744.

NUS, i) RUMELINUS, k) THULEMARIUS, l) TIT-
TIUS, m) Illustris a LUDEWIG, n) & PFEFFINGE-
RUS, o)

§. III.

Doctissimus KEMMERICH hoc praesertim sententia suae firmamentum affert, quod possessio duorum Electoratuum observantiae Imperii Romano-Germanici repugnare videatur, cum, ut verba ejus sunt, *nullum extet exemplum nisi HENRICI LEONIS Ducatus Saxoniae ac Bavariae possidentis, nec non ALBERTI MARCHIONIS Saxoniae quoque Ducatum sibi vindicantis, quod utrumque tamen contradictioni fuit obnoxium.* Cum vero plane sim persuasus meam potius sententiam indubiae Imperii observantiae constanter inniti, ea, qua licuit, brevitate, historiam HENRICORUM SUPERBI ac LEONIS nec non ALBERTI ex historicis probatae fidei delineabo; apparebit exinde titulus, quo hos Ducatus nacti fuerint; apparebit ratio, quae eorundem possessionem dubiam ipsis reddere visa est.

Extincta a. Ch. 1106. in MAGNO BILLINGICA stirpe HENRICUS V. Ducatum Saxoniae LOTHARIO

A 3

tunc

- i) Comment. ad A. B. Exerc. XI. pag. 265.
k) Part. 2. Dissert. V. ad A. B. §. XIX. pag. 567.
l) Tractat. de Octoviratu Cap. XXIII. §. 31. p. 421.
m) Spec. Juris publici Lib. IV. Cap. IV. §. 3.
n) ad A. B. Part. I. p. 906. & Part. II. p. 233.
o) Vitriar. Illustrat. Lib. III. Tit. IIX. p. 664. Tom. III.

tunc Comiti Suplenburgico concessit, magnis hujus Principis in se meritis & singulari in eum benevolentia ductus, nullam heic rationem habuit HENRICI NIGRI Ducis Bavariae, patris HENRICI SUPERBI ac mariti WULFHILDIS filiae defuncti MAGNI; insuper quoque habito OTTONE DIVITE Ascanio, cui altera filiarum MAGNI EILICA nupserat, patre ALBERTI URSI: movissent sine dubio hi Principes querelas, intercessissent injustae LOTHARII possessioni, si uxorum titulo quibusdam se in hunc Ducatum juribus gaudere credidissent; ast ignorant hoc eorum temporum Historici. a) Tranquillo hinc LOTHARIUS Saxoniae imperio praefuit, donec habens imperii admodum Ducatum hunc in HENRICUM SUPERBUM seu MAGNANIMUM generum suum nemine rursus contradicente transfudit. b)

Non

- a) ANNALES HILDESHEIMENSES ad a. 1106. pag. 737. apud Illustr. LEIBNIT. Scriptor. Rerum Brunsv. Tom. I. CONRADVS URSPERGENSIS Chronic. pag. 265. Edit. de anno 1540. HELMOLDUS Chronic. Sclavorum Cap. XXXV. (XXXVI.) pag. 89. Ed. Lübec. de anno 1659.
- b) Consentiunt Scriptores in re, licet quoad tempus dissentiant: a. Ch. 1125. factum id esse refert Autor CHRONICI HOLSATICI apud LEIBNITIVM Tom. I. Access. Histor. Cap. XIII. pag. 23. a. 1126. DODECHINUS in Appendice ad Marianum Scorum pag. 672. Tom. I. PISTORII. Script. Rer. Germ. a. 1127. CONRADVS URSPERGENSIS in vita LOTHARII Imp. p. 290. a. 1136. ALBERTVS STADENSIS pag. 268. apud SCHILTERUM Vol. Script. Rer. Germ. Autor HISTORIAE ARCHIEPISCOPORUM BREMIENSIVM in vita Adalberonis apud LINDBROGIUM p. 90. HENRICVS WOLTERUS in Chron.

Non ita multo post anno, nempe 1137. vitam finiit **LOTHARIUS**: c) dictus est dies, quo Principes ad Centuriata Imperii Comitata Moguntiam coirent, **LOTHARIO** alium ibidem suffecturi Regem; verebantur hac re- rum facie **HENRICUS** Sueviae ac **CONRADUS** Franconiae Duces, ne **HENRICUS** Bavariae ac Saxoniae Ducibus longe caeteros potentia supergressus pluribus suffragiis Imperator electus vires suas augetet immensum: fa- ventes habebant **THEODEWINUM INNOCENTII II.** Summi Pontificis Nuncium, **ADELBERTUM** Trevirensem, **ARNOLDUM** Colonensem Praesules: agunt hi a. 1138. separatim a reliquis Confluentiae conventum **CONRADUM** Regem renuntiant. d)

hanc

nic. Bremensi in ejusdem Archi-Episcopi vita apud **MEIBOMIUM** Tom. II. pag. 50. **ALBERTUS KRANTZIUS** Lib. VI. Saxon. Cap. VII. & Lib. VI. Metropol. Cap. XV. **CHRONICON LUNEBURGICUM** apud **LEBNITUM** Scripsit. Rer. Brunsv. Tom. III. pag. 173.

- c) Variant quoad annum mortis **LOTHARII** Scriptores; siquidem secundum auctorem Chronici Monasterii Mortui Maris jam a. 1133. diem obiit supremum Lotharius; **CHRON. AUSTRAL.** apud **FREHERUM** Scriptor. Rer. Germ. Tom. I. p. m. 444. ad a. 1136. **CONRADUS URSPERGENSIS** vero p. 292. & **CHRONICON MAGDEBURGENSE** Tom. II. apud **MEIBOMIUM** p. 329. quos sequitur **BARONIUS** Tom. XII. Annal. Ecclesiast. n. XII. pag. 283. ad a. 1138. mortem ejus referunt: **CONTINUATOR** vero **SIGEBERTI GEMBLAC.** ad a. 1137. **ANNALES HILDESHEIMENSES** p. 741. & **CHRONOGRAPHUS SAXO**, ad a. 1137. p. 294. Tom. I. **LEIBNITII** Access. Histor. qui illam a. 1137. vitam functam esse scribunt, magis merentur fidem.

- d) **CHRONOGRAPHUS SAXO** ad a. 1138. l. c. **OTTO FRISINGEN-**

hanc Imperii legibus contrariam HENRICUS ac cæteri Principes, quos consiliis suis admovere e re sua haud fore crediderant, eidem intercedunt. Hos ad universalem Principum Imperii congressum Babenbergæ agendum invitat CONRADUS; præsentibus reliquis solus desideratur HENRICUS, qui tunc in potestate habebat Imperii insignia: e) dies hinc ipsi dictus est, quo Ratisbonæ se sisteret, insignia ibi CONRADO traditurus; tradidit HENRICUS multis speciosisque illectus promissis, quibus, cum postea stare CONRADUS constanter abnueret, Ratisbona indignabundus discessit. f) Mutuam hanc inter Imperatorem & HENRICUM discordiam in suos convertere usus decrevit ADELBERTUS sive ALBERTUS cognomine Ursus; movit HENRICO consobrino suo de Ducatu Saxonix controversiam, favente actioni CONRADO, qui opes HENRICI quavis ratione evertendas statuerat; speciem se justii invenisse putabant in eo, quod unicum Principem duplici superbire Ducatu

GENSIS lib. VII. Chronici Cap. XXII. errant enim GODFRIDUS VITERBIENSIS & CONRADUS URSPERG. in vita LOTHARII pariter ac CONRADI III. p. 292. qui hoc a. 1139. contigisse scribunt, vid. Zahn in der Einleitung zu der Teutschen Staats- Reichs- und Kayser Historie III. Theil V. Cap. §. I. pag. 208. not. q)

e) DODECHINUS in Appendice ad Marianum Scorum ad a. 1138. pag. 674. Tom. I. apud PISTORIUM.

f) OTTO FRISING. L. VII. Chron. Cap. XXIII.

tu minus convenire arbitrarentur. g) HENRICUS huic se submittere iudicio constanter recusavit; ea re proscrip-
tus Herbipoli Principum quorundam spolia HENRI-
CI inter se dividenda sperantim h) Bavaria quoque exui-
tur, quæ in LEOPOLDUM CONRADI uterinum fra-
trem fuit translata; i) nec ita multo post a. 1139. vitam
non sine suspitione accepti veneni commutavit, k) fili-
um relinquens HENRICUM, LEONEM postea dictum,
teneræ adhuc ætatis. Quis quæso ex hac rerum gesta-
rum ferie non videt CONRADUM plus odio, plus pro-
prio

g) KRANTZIUS Lib. VI. Saxon. Cap. VIII. *Albertum Marchio-
nem hic Rex in Ducatu Saxonie confirmavit, quod iniquum esse
censeret, eundem in regno duobus insigniri Ducatibus, quod Hen-
ricus jam teneret Bavariam: decus esse regni, in duobus Ducati-
bus duos esse duces. Turbavit ea res multos Principes & avertit
Conrado. Vixit in corde ejus obliquus, (ut putabatur) livor in
Lotharium ante se imperantem, cuius facta putavit antiquanda,
quod ille Henrico genero Ducatum Saxonie contrulisset.* Conf. lib.
VI. Metropol. Cap. XVI. HELMOLDVS l. c. Lib. I. Cap. LIV.
(LV.) ALBERTUS STADENSIS ad a. 1137. & 1138. pag. 263.
seq. CHRONICON WEINGARTENSE apud LEIBNITIVM
Tom. I. Script. Brunsv. p. 789. ALBERICUS MONACHUS
TRIUM FONTIVM ad a. 1138. Tom. II. Access. histor. LEIB-
NITII pag. 283.

h) Vid. Speners Teutisches Jus Publicum 2. Buch Cap. V. §. IV.
pag. 231.

i) CONRADUS URSPERG. ad a. 1139. pag. 293. OTTO FRI-
SING. Lib. VII. Chronic. Cap. XXIII.

k) CHRONICON BIGAUGIENSE ad a. 1139. pag. 259. MONA-
CHUS WEINGARTENSIS de Guelfis Principibus Cap. XIV.
anno eodem pag. 792. KRANTZIUS Lib. VII. Saxon. Cap. VIII.

B

prio commodo, quam juri tribuisse; proferant qui injustissimæ huic actioni favere videntur in altissimo omnium historicorum silentio vel unicam legem; proferant exemplum Principis ob duorum Ducatum possessionem damnati; sane jam ante HENRICUM Magnanimum plures in ipsis Imperii Comitibus duorum Ducatum rectores sunt constituti; exempla collegi ad §. 12. Clarius adhuc ex sequentibus illucescet facti iniquitas: mortuo a. 1141. HENRICO seu Pribislao, Pribizlao, Primislao, Pribozlao, Regulo Marchiæque Brandenburgensis domino hic quoque Marchionatus ALBERTO URSO a CONRADO III. datus; 1) a. 1142. demum ALBERTUS Marchia contentus per Transactionem Francofurtensem Saxoniam HENRICO LEONI restituit. m) Subinde quidem HENRICUS Bavariam a CONRADO multis ipsum promissis semper eludente, frustra repetebat; n) a FRI-

DERICO

- 1) KRANTZIUS Lib. VI. Saxon. Cap. VIII. CONRADUS NOTHO Chron. Picturat. Brunsv. apud LEIBNITIVM pag. 341. *Ock so starff Marggreve Hinrick to Brandeborck, do wart dem Keyser de Marke los &c. p. 322. do Marggreve Hinrick to Brandeborck dot was, do kam Kayser Cunradus, unde belech de Marke Greve Albert van Soltweddel, unde makede Frede umme dat Hertogedom to Sassen.*
- m) DODECHINUS ad a. 1142. pag. 675. apud PISTORIUM Tom. I. OTTO FRISING. Lib. VI. Cap. XXVI.
- n) OTTO FRISINGENSIS Lib. I. de gestis Friderici I. Cap. XLIII. pag. 431. apud URSTISIUM Scriptor. Rer. Germ. sic habet: *Ad prædictam curiam (Francofurtensem) Henricus Henrici de quo supra dictum est, Noricorum Ducis filius, qui jam adoleverat, venit*

DERICO I. demum plenissime in integrum restituendus ac justus rursus Saxoniae & Bavariae Dux in ipsis Imperii Comitibus agnoscendus. o) Satis, ni fallor, superque dubio huic occurri. Unicum addam, perperam ex factis turbarum bellorumque civilium infelicibus temporibus observantiam Imperii colligi, *neque*, ut ITERUS p) praclare observat, *quod semel iterumque Caesare aliisque quorum interest comiventibus attentatum forte fuit in perpetuam indubitatumque Imperii observantiam evahuisse statim dici potest.*

§. IV.

Autor der Erläuterung der Frag 1c. sententiam meam ex eo capite impugnat, quod numerus Electorum minui non possit, ad quod probandum provocat ad §. 6. Procem. A. B. ubi Imperator ita loquitur: *divisionem inter septem Electores Sacri Imperii, per quos velut septem candelabra sacrum illuminari debet Imperium, multoties posuisti*; addit d. A. B. Cap. I. §. 18. 19. 25. Cap. II. §. 8. 9. 10. Cap. VII. §. 2. 5. &c. adducit porro literas Electoris Moguntini ad Saxonem & Brandenburgicum

B 2

d. 3.

venit, Ducatum Noricum, quem patri suo non jure abdicatum assererat jure hereditario reposcens. Quem Princeps (CONRADUS) multa prudentia & ingenio inductum usque ad reditum suum suspendens quiete exspectare persuasit.

o) OTTO FRISING Lib. II. Cap. XXVIII. GUNTHERUS Lib. II. Ligurini vers. 55. seqq.

p) de Feudis Imperii Cap. II. §. 8. pag. 66.

d. 3. Nov. a. 1623. datas, ejusdem ad Brandenburgicum d. 13. Febr. 1624. & Saxonis ad Moguntinum d. 1. Mart. 1624. &c. Verum ut concedam allegatos textus & literas probare, quod adversarii probare satagunt, numerumque Electorum minui non posse; a) nullum tamen hinc in meam sententiam verget incommodum; numerus enim septenarius non imminuitur, si sex tantum sint Principes, modo unus illorum duplicem sustineat personam, duorum suffragio gaudeat, duorum officio fungatur; tot semper erunt Electoratus, tot Electores, quot sunt terræ, quibus hæc dignitas adhæret. (§. 8.) Exemplis quoque ac testimoniis docemur unicum Principem bina sæpe tulisse suffragia. In electione RICHARDI a. 1257. Colonienfis suffragium Moguntini exposuit; b) defun-

- a) Conf. ea, quæ de hac questione diserit SCHÜTZIUS l. c. §. XVII. B. p. 525. seq. cum art. XI. Capitulationis hodierni Imperatoris CAROLI VI, ubi hæc leguntur verba: Wann auch ins künfftige lehen, dem Reich durch Todts-Fälle oder Verwürckung eröffnet und lediglich heimbsfallen werden, so etwas merckliches ertragen, als Chur-Fürstenthümer, Fürstenthümer, Graffschafften, Herrschafften, Stätt und dergleichen, die sellen und wollen Wir die Chur-Fürstenthümer ohne des Chur-Fürstlichen Collegii, die Fürstenthümer, Graff- und Herrschafften, Stätt und dergleichen, aber ohne der Chur-Fürstlicher, Fürstlicher, auch, (wann es nemlich eine Reichs-Statt betreffen thut) Städtischer Collegiorum Vorwissen und Consens, ferner niemand leyhen auch niemand einige Expedantz oder Anwartung darauff geben, sondern zu Unterhaltung des Reichs, Unser und Unserer nachkommender Königen und Kaysern behalten, einziehen und incorporiren.
- b) Probat hoc litteræ URBANI IV. P. R. ad RICHARDUM apud

defuncto RUDOLPHO a. 1291. WENCESLAUS Bohemiae Rex vices suas Moguntino commisit Electori; c) idem contigisse tempore HENRICI LÜZELBURGICI ex LEIBNITIO probari potest. d) In omni jure obvia sunt exempla unici hominis diversas sustinentis personas, ac hinc diverso utentis jure. Vid. Recess. Imperii de anno 1548. §. 71. Auch den Graffen von Tübingen. l. 16. D. de in Jus vocando. Cap. Cum Capella 16. X. de Privilegiis & Excessibus privilegiatorum. Cap. ex literis 3. X. de Probationibus. Notissimum quoque est illud CAROLI V.; Wir Carl x. Römischer Kayser entbieten dir Carl Erz-Herzogen in Oesterreich x.

§. V.

Provocant porro negativæ sententiæ inhærentes ad artic. IV. §. 9. Instrum. Pacis Osnabrug. cujus verba sunt: *Quodsi vero contigerit lineam Guilhelminam prorsus deficere, superstate Palatina, non modo Palatinatus superior, sed etiam*

B 3 *digni-*

apud LEIBNITUM in Prodro-mo Tom. I. Codicis Diplomatici Juris Gentium §. XIV. pag. 15.

c) VITRIARIUS Inst. Juris Publici Lib. I. Tit. VI. §. 7. *Unde Moguntinus in Instrumento super hunc actum facto, dicit: Haben Wir auch, mit Willen Unserer Mit-Chur-Fürsten, seine Stelle eingenommen, und so wohl für Unsere Person, als an Statt und von wegen vorgemeldten Königs in Böhmen, den Durchleuchtigsten Fürsten und Herrn Adolphum zu einem Römischen König erwählter.*

d) Tom. I. Cod. Dipl. §. XXX. pag. 50. Tom. II, in Mantissa §. 49. p. 253.

dignitas Electoralis, quæ penes Bavariæ Ducem fuit, ad eosdem superstites Palatinos, interim simultanea Investitura gavifuros, redeat, octavo tunc Electoratu prorsus expungendo. Ex hoc probari posse credunt, nullum unquam Imperii Principem duorum Electoratum possessorem esse posse; verum abunde his satisfieri potest tum ex iis scriptis, quæ in causa noni Electoratus circa finem seculi superioris in lucem prodierunt, a) tum ex sequenti observatione ac allegati paragraphi explicatione: octavus Electoratus ad tempus tantum Rudolphinæ familiæ in compensationem proprii concessus sine dubio cessaturus erat, Electoratu ac cæteris juribus amissis ad Palatinam familiam, Guilhelmina extincta, rursus devolutis.

§. VI.

Paçtum Confraternitatis a) gentium Saxonica, Brandenburgica ac Hassiaca, vi cujus extinctis Brandenburgicis Saxones & Hassi ex æquo succedant, extinctis vero vel Saxonibus, vel Hassis, Brandenburgici faltem tertiam partem, reliqua gens superstes duas tertias obtineat, Electorali dignitate semper ad Hassos devolvenda, cui obstare videtur, illi, si Titius domum suam legavit

- a) Habentur ea in THUCELII Electis Juris Publici Curiosis: argumenta in compendio exhibet SCHWEDER in Theatro Præfensionum Lib. IV. Sect. VI. Subsect. I. Cap. I. pag. m. 137.
 a) Vid. de hoc pacto STRUVIUS l. c. Cap. XXVII. §. XX. & ab eo citati autores.

gavit Mævio, qui nondum ædes proprias habuit, concludendum esset, nulli alii nisi ei, qui nondum ædium aliquarum dominus est, domum legari posse. Ipsum hoc pactum meliori jure pro mea sententia allegari posse mihi viderur, siquidem Saxonice e. gr. ac Hassiacis gentibus extinctis Brandenburgici tam in Provinciis Hassiacis, quam in Electoratu Saxonie ex assè succedent; magna quæ inde uni aut alteri accresceret potentia, causa certe fuit, cur in congressu Osnabrugensi Comes de TRAUTSMANSDORFF Imperatoris legatus nomine ejus pactum hoc confirmare recusaverit, narrante LUDOLFO: b) Hassis quoque idem petentibus denegatum id fuisse PUFFENDORFFIUS c) refert. d)

§. VII.

Argumentum quoque quidam ducunt a minori ad majus; ne patrem quidem & filium eodem tempore diversos

b) Schaubühne der Welt. Tom. I. ad a. 1614. cap. 2. §. 41.

c) Rerum Suecicarum Lib. 20. §. 107. p. 837. Edit. de a. 1705.

d) Vid. tamen Capital. CAROLI VI. Art. I. Wir sollen und wollen auch Chur-Fürsten, Fürsten und Ständen (die unmittelbare Reichs-Ritterschafft mit eingeschlossen) ihre Regalien, Obrigkeiten, Freyheiten, Privilegien, die vor diesem unter ihnen denen Reichs-Constitutionibus gemäß gemachte Unionen, zuvorderst aber die unter Chur-Fürsten und Ständen aufgerichtete Erb-Verbrüderungen, Reichs-Pfandschafften, secundum Instrumentum Pacis, Gerechtigkeiten, Gebräuch und gute Gewohnheiten, so sie bisshero gehabt, oder in Übung gewesen, zu Wasser und zu Land auf gebührendes Ansuchen, ohne Weigerung und Aufhalt in beständiger Form confirmiren.

verfos Electoratus possidere posse probare volunt ex GOLDASTO, a) qui refert SIGISMUNDUM Imperatorem LUDOVICO Palatino & FRIDERICO Brandenburgico vacantem Saxoniae Electoratum pro filiis suis petentibus respondisse, *se promptum quidem esse ad ornandos filios ipsorum, sed pietatem erga Deum & amorem in Rempubl. sibi ob stare; antiquo enim Imperii mori refragari patrem & filium simul Electores esse.* Sed quo quæso fundamento proferre hæc potuit SIGISMUNDUS, qui ipse a patre CAROLO IV. Rege Bohemiae Marchiam accepit Brandenburgensem: b) apparet sane SIGISMUNDUM, rotunde petita illorum denegare nolentem, aliquali saltem excusatione uti voluisse, bene gnarum & hanc sufficere, quia nullus illorum jure eum ad præstandum id quod ex mera ipsius dependebat gratia cogere poterat. Nullam esse hæc regulam probant exempla eam destruentia; c)

ADEL.

- a) Reichs-Sagung P. 2. p. 102 Kayfers SIGISMUNDI Befantnuß-Brieff über das Chur-Fürstenthumb Sachsen, Land-Graff Friederich gegeben anno 1426. add. FABRICIUS Orig. Saxon. Lib. VII. p. 696.
- b) DURRAVIUS l. XXV. *ineunte Sigismundo adhuc impuberi Carolus pater, Marchiam Brandenburgensem, quam ab Orthone postremo illius Marchione emerat, dono dedit, mira indole animi, ingeniique ejus captus.* EBERH. WINDECK. c. II. *Do nam er Sigmund seynen Sune und furte den in dem obgeschrieben Jare in die Brandenburger Marg in Brandenburg und gab Im die lante. &c.*
- c) GOLDASTUS d. l. p. 103. allegat etiam exemplum BERNHARDI ALBERTI URSI filii, sed errat: BERNHARDUS enim a. 1180, demum exauctorato HENRICO LEONE Saxoniam acceperat:

ADELBERTUS enim II. sive ALBERTUS I. Praesul & Elector Moguntinus erat ab a. 1482. usque ad annum 1484. patre ERNESTO Electore Saxoniae adhuc vivo & demum a. 1486. mortuo. d) Recentissimum CLEMENTIS AUGUSTI exemplum, qui a. 1723. Elector Coloniensis postulatus patre MAXIMILIANO Electore Bavariae adhuc vivente omne plane tollit dubium.

§. VIII.

Examineda jam venit eorum sententia qui Principatum quidem in eum, qui jam Elector est, devolutum, illi non denegant, suffragium vero in Collegio Electorali, Archi-Officium ac caetera jura Electoralia Principatui isti adhaerentia cessare statuunt. Inclinare se ad hanc sententiam videntur Illustr. COCCEJUS *) &

GLA-

ceperat: OTTO. DE S. BLASIO C. XXIV. Pater vero iam a. 1170. decesserat testibus CHRONOGR. SAXON. ad d. a. p. 309. ALBERTO STADENSI p. 291. apud SCHILTERUM, CHRONICO STEDERBURGENSI anno eodem apud MEIBOMIUM Tom. I. Rer. German. p. 455.

d) IMHOFF Notitia Procerum Imperii Lib. II. Cap. II. p. 35.

*) In Juris Publici Prudentia Cap. XIV. §. 18. dicens: *Equidem unius plures Principatus esse posse indubium est, sed si Archi-Officia iis cohaerent, alterum vacabit, uti tum quoque vacavit.* (Henricorum tempore) *Forte igitur non facile id fiet (ut unus duos Electoratus possideat) unde & clausula in pacto reciproco Saxoniae, Marchiae & Hassiae, verum si cui ex justa successione quaesitum jus sit, id ei ideo auferri non poterit.*

C

& GLAFEY; a) præcipua eorum ratio est, quia olim in concursu duorum Ducatum hoc ita observatum fuit. Lubens iis concedo antiquo Imperii Romano-Germanici statui hoc optime convenire; suffragia enim non erant terræ annexa; suffragia non numerabantur; Archi-Officia a præsentibus erant subeunda; at cum hæc omnia subsequenter temporibus in contrarium mutata sint; suffragia enim hodie a Territorio dependent; b) suffragia

a) Questionem hanc in historia Germaniæ Polemica occasione iudicii CONRADI III. movens, sententiam suam pag. 253. his expressit verbis: So viel könnte man noch eher einräumen, daß einer nicht zwey Erz-Ämter besitzen könnte, weil ein einer selbige beide zugleich in Person, wie doch vor Alters geschehen mußte, nicht verwalten könnte, deme zufolge auch nach combinirter Pfalz bey Rhein mit dem Herzogthum Bayern so gleich das Bayrische Erz-Schenken Amt weg und an Böhmen fiel, auch nach der Zeit nicht wieder erlanget werden mögen, als Böhren wider abgetheilet wurde, wie solches aus den bey dem Tolner h. sündlichen Diplomaten in Codice Diplomati. und dem Streit Pfalz, Graff Ludwigs, und Herzog Heinrichs Gebrüder von Böhren mit den Böhmen zu Zeiten Kayser Rudolphi I. zu sehen ic. mittelweise mußte das Principium, daß einer zwey Herzogthümer nicht besitzen könne, in den dar-mahls trüben Zeiten wider Heinrichen den Stolzen gelten, welches, wie bereits erwiesen, durch die folgenden Zeiten ganz außer Brauch gekommen, und vom Kayser SIGISMUNDO ohne Grund vor sich angeführet worden.

b) Vid. pluribus PFEFFINGER in Vitriario illustrato lib. III. tit. IX. §. XXIV. Tom. III. p. 661. seqq. & ab eo citati auctores. In Diplomate CAROLI IV. Imp. de Jure eligendi RUPERTO C. P. R. competente, dato Norimbergæ a. 1356. apud FREHERUM de Legitima Tutela Curaque Elect. Palat. pag. 393. hæc habentur verba: *Ex quo Magnus Rupertus Senior C. P. R. Sa-*
cr.

gia numerantur; c) constituti sunt Sub-Officiales per
C 2 quos

cri Romani Imperii Archidapifer, Dux Bavaria, est in possessione & dominio, seu usu habet Principatum Palatinatus, Archidapiferiam, Terras, Vasallagia, cum omnibus pertinentiis, super quibus Electio & Vox Comitatus Palatini Rbeni fundata est, &c. Quia nos cum jure & per sententiam, invenimus, quod Electio & Vox, super Principatum, & super terras Palatinatus & super Archidapiferiam, taliter fundatae sunt, ut unum sine alio persistere non possit &c.

- c) Vid. GLAEEY Histor. German. p. 552. Spener l. c. Lib. II. Cap. XI. §. III. pag. 220. seqq. Bey der ziemlich eingezogenen Anzahl der sich in einem von dem alten Staat so unterschiedenen Zustand befindenden Reichs-Stände, ward, vornehmlich nach des Interregni Zeiten, das Zehlen der Stimmen endlich Mode. Es hatte sich kein Stand, so schwach und gering er war, nach des andern Meynung zu richten. Jeder votirte wie und was er wollte. Dfft stimmten die Reichs-Städte den Chur-Fürsten und übrigen Fürsten und Graffen ganz offenbahr entgegen. Da mußte man aus der Zahl der Stimmen einen bequemen Reichs-Schluß zu formiren suchen. Welches, wie die Provinzen zusammen hielten, und meistens sich eines gemeinen Schlusses, es seye mit oder ohne ihren Herzog, vereinigten, unnöthig, ja theils fast unmöglich gewesen. Nunmehr eigneten sich ferner nach und nach die Gelegenheiten der von einem Reichs-Stand angenommen mehreren Stimmen auf den Reichs-Tägen. Als die alten Reichs-Aemüter annoch bestanden, stimmte jeder wegen derselben, ob er gleich auffer dem Ampt seine eigenthümlichen ansehnlichen Güter besaße. Es waren keine, als die begüterten Frehen, die bloß wegen ihrer Güter nach der Teutschen Freyheit auf die Reichs-Täge zu kommen berechtiget waren. Jesho kamen hingegen sämtliche Stände auf die Reichs-Täge wegen ihrer Lande. Deren hatte mancher ganz unterschiedene, und war besugt, wegen eines jeden ein besonderes Vorum zu fordern; sintemahlen die Stimmen zu neueren Zeiten gegen das vorige Herkommen allein nach
der

quos Electores Archi-Officiis fungi possunt; meam sententiam hodierno Imp. Romano-Germanici statui convenire evidenter patet, cessante enim causa, cessare etiam debet effectus. CAROLUS IV. in Aurea Bulla dignitatem ac jura Electoralia ita territorio alligavit, ut alterum sine altero subsistere nequeat, & ut absonum putetur, aliquem esse possessorem terræ Electoralis & tamen jure Electorum non gaudere; verba Imperatoris cum sint clarissima ac omne plane dubium tollant hic subjungam; Cap. VII. hæc habentur: *Sane generaliter longe lateque est publicum & quasi per totum orbem notorie manifestum Illustres, Regem Bohemiæ, nec non Comitem Palatinum Rheni, Ducem Saxonie & Marchionem Brandenburgensem virtute regni & Principatuum suorum in electione Regis Romanorum in Cæsarem promovendi cum cæteris Principibus Ecclesiasticis, seu Coelectoribus jus, vocem & locum habere & una cum ipsis censei & esse veros & legitimos S. Imperii Principes Electores. Cap. XX. sic dicit: Cum universi & singuli Principatus, quorum virtute seculares Principes Electores, jus & vocem in electione Romanorum Regis in Cæsarem promovendi obtinere noscuntur, cum jure hujusmodi nec non officiis, dignitatibus & juribus aliis, eis cuilibet eorum annexis & dependentibus ab eisdem, adeo*

conjun-
der Zahl wolten gerechnet werden. Hatte allenfalls gleich vormäht einer zwey Aemter, das man in der Regul dennoch nicht leicht zugestanden, konten ihm zwey unterschiedene Stimmen mehr nicht als ein einziges Votum Vortheil bringen.

conjuncti & inseparabiliter sint uniti, quod jus, vox, officium & dignitas, alia quoque jura ad quemlibet Principatum eorundem spectantia cadere non possint in alium praeter illum, qui Principatum ipsum cum terra, vasallagiis, feudis & dominio, ac ejus pertinentiis universis dinoscitur possidere, praesenti edicto Imperiali perpetuo valituro sancimus, unumquemque Principatum praedictorum, cum jure & voce electionis ac officio, caeterisque omnibus dignitatibus, juribus & pertinentiis ad ipsum spectantibus, ita perseverare & esse debere unitum perpetuis temporibus indivisibiliter & conjunctum, quod possessor Principatus cujuslibet, etiam juris, vocis, officii & dignitatis & pertinentiarum omnium ad illum spectantium, quiesca debeat & libera possessione gaudere, ac Princeps Elector ab omnibus reputari, ipseque & nemo alius per caeteros Principes Electores ad Electionem & omnes actus alios pro Sacri Imperii honore vel opportunitate gerendos, omni tempore assumi sine contradictione qualibet & admitti; nec aliquid praemissorum ab altero, cum sint & esse debeant inseparabilia, dividi vel ullo tempore debeat separari, aut in judicio vel extra divisim repeti, aut evinci, vel etiam per sententiam separari; nec aliquis unum sine alio impetens audiatur.

§. IX.

Objicit porro BILDERBECK vergere posse in maximum caeterorum Electorum incommodum, si quis duobus in Comitibus Electoralibus gauderet suffragiis, accuratores

rationes Politicos semper inculcare ac docere, sanguine vel affinitate sibi nimis conjunctos in Senatum præcipue, tibi de summa Reipublicæ deliberatur, recipiendos non esse; perpendendum illud POLYBII: a) ἔδει χεῖρ ἡλιμαύτην συγκατασκευάζειν δυναστείαν, πρὸς ἣν ἔδὲ περὶ τῶν ὁμολογῶμένων ἐξέσαι δικαίων ἀμφισβητεῖν: *Nemini tanta est adstruenda potentia, ut cum eo postea de tuo quavis manifesto jure disceptare ex æquo non queas*; membro Reipublicæ non tantum tribuendum potentia, qua ceteros opprimere posset, tristitia quoque Romanæ Reipublicæ fata abunde docere; verum respondeo huic inconvenientiæ obviam itum per constitutionem CAROLI IV, vi cujus omnes & singuli Electores jusjurandum dare tenentur, se, ut verba sunt Aureæ Bullæ §. 3. Cap. II., *secundum omnem discretionem & intellectum suum cum Dei adjutorio eligere velle temporale caput populo Christiano, id est, Regem Romanorum in Cæsarem promovendum, qui ad hoc existat idoneus &c.* Omnino enim damno BRUNNE-MANNI sententiam, qui jusjurandum hoc magis ex consuetudine & dicis gratia præmitti solere dicit. b) Absonum quoque mihi videtur alicui rem aliquam, quæ ipsi omni jure deberetur, ex eo denegare velle fundamento, quia ille ea forsitan abuti posset. c) Regulæ illæ
 Politi-

a) Histor. Lib. I. Cap. 83.

b) In Examine Juris Publici Lib. II. Cap. I. q. 4.

c) Applicari hic possunt ea argumenta, quibus in Jure Natura demonstratur metum ex vicini potentia injustam esse belli causam, vid.

Politicorum omnino quidem in plerisque casibus suadent leges in Republica ferendas esse, quibus nimiae membrorum Reipublicae vires intra justum & legitimum coercerentur modum, minus commode tamen contra me allegantur; disputo enim de casu, ubi talis lex nondum lata est; disputo non ex regulis Politices, quid Imperio Romano-Germanico conveniat, sed ex regulis Juris Publici, quid secundum eas statuendum sit.

§. X.

Alios confusio, quae in processu solenni ac sessione oriretur, si unus Princeps duorum Secularium Electorum officium peragere deberet, prohibet, quo minus meae subscribant sententiae ac duo quem Archi-Officia peragere posse concedant; turbari hoc modo ordinem per Legem Imperii Romano-Germanici fundamentalem Auream nempe Bullam introductum, Capite enim

XXVIII.

vid. HUGO GROTIUS de jure Belli & Pacis lib. II. Cap. I. §. 17. & Cap. XXII. §. 5. Illustris PUFFENDORFFIUS de Jure Naturae & Gentium lib. IIX. Cap. VI. §. 5. p. m. 1226. *Ad posteriorem classem spectat metus ex vicini viribus ac potentia collectus; & ubi velle putant, quodcumque potest.* LUCANUS lib. III. *Qui solus tamen ad justam belli causam non sufficit, nisi de animo nos ledendi certitudine morali evidenter constet. Nam incerta periculi suspicio id quidem suadere potest, ut mature tibi praesidia circumponas; non jus facere, ut prior vim adhibeas, ne ad hunc quidem finem, ut realem, quam vocant, cautionem de non offerendo alter praestet.* AULUS GELLIUS lib. VII. *Noctium Atticarum Cap. III.*

XXVIII. §. 3. dici: *Infra Sessionem Imperialem mense pro septem Principibus Electoribus Ecclesiasticis & Secularibus præparentur, tres videlicet a dextris, & tres alie a sinistris & septima directe versus faciem Imperatoris vel Regis, sicut superius in capitulo de sessionibus Principum Electorum per nos est clarius definitum.* Verum recte respondet LIMNÆUS l. c. magnificentia ac splendori in pompis nihil derogari, si unus idemque Elector duo gerat Imperialia Insignia, unum manu dextra, alterum sinistra, quodsi vero commode duo insignia, ut ensis cujus magnitudo & manubrium ambas manus requirere videtur, & sceptrum vel pomum, ab uno portari nequeant, aut in numero gestantium major æstimetur esse splendor, unum Elector, alterum ejus substitutus gerat; si quis vero forsitan regeret absolum esse simul Electorem ac ejus substitutum esse præsentem, ei respondeo: eodem quidem respectu quis simul præsens & absens esse nequit, sed bene tamen diverso; sic cum hodiernus Imperator CAROLUS a. 1711. Francofurti ad Mœnum coronaretur aderat legatus ejus tanquam Regis Bohemæ FRANCISCUS FERDINANDUS Comes de KINSKY: præsentiaque erat CAROLUS Rex Romanorum, absens vero erat idem CAROLUS Rex Bohemæ. a) Dicit quoque pos-

fer

a) Vid. Eigentliche Beschreibung deren zu Franckfurt am Mayn anno 1711. vollzogenen Wahl- und Crönungs-Actum Ihrer K. M. K. Kayserl. Majestät CAROLI VI. Maynß anno 1712.

set ordinem & carimonias illas, quarum Aurea Bulla mentionem facit, non ita necessarias esse, ut mutari nequeant. b)

§. XI.

Remotis potioribus dubitandi rationibus stabilienda jam est sententia quam defendo; fundatur præcipue in eo, quod per scriptam ac publice latam legem hic Electoratum in unum Sacri Romani Imperii Principem concursus nunquam fuerit prohibitus ac injustus redditus & consequenter Juri communi, quod Electoratum ei adjudicat, qui aut ob consanguinitatem, aut ob pactum legibus Imperii conveniens, aut propter collationem ab Imperatore ex speciali gratia factam jus in eum se habere liquido demonstrare potest, nunquam fuerit derogatum; imo contra plura illa exempla, quæ diligentius in majorum annales inquirenti se offerunt, me plane convincunt, certissimam Imperii Romano-Germanici observantiam justitiam hujus Electoratum in unum Principem concursus reddere indubiam. Allegabo ergo ex omni fere Imperii Romano-Germanici ætate exempla, quæ mihi in id curatius, quantum & tempus & alia quæ se obtulerant impedimenta ac obstacula permiserunt, inquirenti

b) Vid. Spener l. c. Lib. IV. Cap. II. §. VI. ubi respondet iis, qui Principem Protestantium Sacris addictum Imperatorem eligi posse ex eo fundamento negant, quod carimoniarum secundum Auream Bullam observari nequeant.

quirenti obvenerunt; omnia enim in medium afferre nec necessarium duco, nec promittere aufim.

§. XII

I. HENRICUM Saxonem, qui vulgo Auceps dicitur, Saxoniam atque Thuringiam Ducem fuisse LUITPRANDUS a) testatur: II. OTTO Magnus genero suo CONRADO Franconiam Duci Lotharingiam quoque impertitus est: b) III. OTTO LUITHOLPHI filius, OTTONIS M. nepos Alemanniam Dux erepta HENRICO seu HEZILONI ob turbas, quas excitaverat, Bavaria & hunc accepit Ducatum: c) IV. HENRICO postea Imperatori hujus nominis tertio CONRADI II. Salici filio, qui a. 1027. in Comitibus Ratisbonensibus Bavariam Ducatum consentientibus Imperii Principibus acceperat, d) mortuo

HER-

a) Lib. II. Cap. VII.

b) CONTINUATOR RHEGINONIS ad a. 943. pag. 104. Tom. I. apud PISTORIUM, SIGEBERTUS GEMBLACENSIS ad a. 944. pag. 817. l. c.

c) HERMANNUS CONTRACTUS ad a. 978. p. 267. apud PISTORIUM Tom. I. ANNALES HILDESHEIMENSES ad a. 982. p. 719. & Diploma apud MABILLONIUM Tom. IV. Annalium Ordinis S. Benedicti L. XLIX. n. 14. p. 9. in quo Dux Alemannorum & Bajoarum vocatur.

d) ANNALES HILDESHEIMENSES ad a. 1027. pag. 725. CHRONOGRAPHUS SAXO, ad eundem annum pag. 240. *Rex natiuitatem Joannis Baptiste Imbripoli regaliter celebravit, ubi defuncto in bona senectute Heinricho Duce Bavariorum, filio suo Heinricho eundem Ducatum principum delectu commendavit.*

set supremum Saxoniae quoque Ducis titulum axiomati Comitis Palatini Rheni praefigere coepit: i) (IX.) sed eadem HENRICUS, quae Parentes iniqua perpessus est fata; fratrem enim Ottonem quem Pontifex anathemate damnatum imperio indignum declaraverat defendens a FRIDRICO Anti-Caesare proscriptus ac a. 1215. Palatinatu privatus est, quem LUDOVICUS Dux Bavariae filius OTTONIS WITTELSBACHII, qui a. 1180. Bavariam HENRICO LEONI ademtam a FRIDERICO I. BARBAROSSA acceperat, consecutus est. k) Nihilominus tamen HENRICUS titulo Ducis Saxoniae ac Comitis Palatini Rheni usus est usque ad mortem, l) quae ipsum

a. 1227.

pag. 360. Tom. I. apud FREHERUM: *Conradus Comes Palatinus de Rbeno obiit: ejus dignitates & beneficia Henrico filio Henrici quondam Ducis Saxonie cesserunt. Is enim filiam ejus unicam duxerat: MONAGHUS WEINGARTENSIS de Guelfis Principibus apud LEIBNITIVM l. c. pag. 805.*

i) ECKSTORMIUS in Antiquit. Walckenredensibus pag. 57. LEUCKFELDUS in ejusdem Coenobii Antiquitatibus cap. 19. §. 19. p. 410. lit. c. RETHMEYERUS in Antiquit. Brunsvic. Additam. ad cap. VI. §. 1. p. 57.

k) NICOL. BURGUNDUS Hist. Ludovici Bavar. lib. I. p. 4. AVENTINUS l. VIII. p. 529. TOLNERUS Hist. Palat. Cap. XVI. p. 358. & cap. XVII. p. 371.

l) RETHMEYERUS l. c. §. 2. Documentorum ad cap. V. pag. 35. & 36. TOLNERUS Cod. Diplom. §. 70. pag. 60. 61. ubi in Instrumento Transactionis inter HENRICUM & Archi-Episcopum Bremensem haec verba habentur. *Notum sit omnibus, tam futuris quam praesentibus, quod discordia quae duraverat, inter Ecclesiam Bremensem & Henricum, Ducem Saxonie, Comitem Palatinum Rheni, sic est composita &c.*

a. 1227. oppressit; m) reliquit filiam AGNETEM matrimonio junctam OTTONI ILLUSTRIS LUDOVICI Ducis Bavariae filio, qui Palatinatum deinde cum Bavaria meliore quam pater jure & felicioribus possedit auspiciis. n)

§. XIII.

Si quis vero excipiat cum Cel. STRUVIO ea quae protuli demonstratum quidem dare antiquo Jure Publico duorum Ducatum possessionem licitam & justam fuisse habitam; recentiori vero ac hodierno Imperii Romano-Germanici Statui id ipsum minus convenire, praesertim cum jam CONRADI III. Imperatoris temporibus de hoc dubitatum fuerit, illi repono: CONRADI judicium nullum & nil praeter colorem fuisse, quo ipse injustum facinus incrustare tentavit supra abunde probatum esse; legem sive scriptam sive non scriptam semper in usu esse praesumi; donec aut lege aut consuetudine contraria ei derogatum esse clarissime demonstratur, quod tamen

D 3 usque

m) ALBERTUS STADENSIS ad a. 1027. p. 207. KRANTZIVS l. VII. Saxon. Cap. 40. TOLNERUS Histor. Palat. Cap. 16. pag. 360.

n) ANDREAS PRESBYTER Chronic. Bavariae pag. 30. apud SCHILTERUM. Otto filius Ludovici Ducis Bavariae supra memorati filiam Henrici Comitis Palatini Rheni duxit uxorem & principatum ejus obtinens, Haydelberg & omnia ipsius hereditarie possedit. LEHMANN Chronic. Spiren. lib. IV. Cap. VII. p. 295.

usque adhuc contigisse ignoro; a Ducatibus enim antiquis præcipue ab iis, quibus Archi-Officia annexa erant, ad nostri temporis Electoratus si non certum est tamen probabile sæpe duci posse argumentum inficias ire vix quisquam poterit. a) Ut vero omne dubium Lectorum animis penitus eximatur post fatale quoque illud Interregnum et conditam a CAROLO IV. Auream Bullam duorum Electoratum possessionem iustam ac legitimam fuisse habitam sequentibus, ni fallor, exemplis ac argumentis euincam.

§. XIV.

Conferamus tempora LUDOVICI I. Marchionis, in quem pater LUDOVICVS Bauarus Imperator defunctis WOLDEMARO et IOHANNE a. 1323. Brandenburgicum contulerat Electoratum, a) cum Transfatione a. 1329. Ticini

- a) Potentiores enim Duces, præcipue vero illi qui Archi-Officiales Imperii erant præcipuas semper in Electione partes habuisse & subsequenter temporibus circa Interregnum tandem Electionem Regis Romanorum sibi solis vindicasse apud recentiores Juris Publici Doctores in confesso est. vid. KEMMERICH l. c. lib. IV. Cap. V. §. X. Spener l. c. lib. II. Cap. IV. §. V. seqq. pag. 162. seqq.
- a) ALBERTUS ARGENTINENSIS pag. 121. apud URSTISIUM, HENRICUS REBDORFF. pag. 613. Tom. I. apud FREHERUM CHRONICON ELWANGENSE ad a. 1324. l. c. pag. 681. NICOLAUS BURGUNDUS Histor. Bavariæ lib. II. pag. 59. LUDOVICUS Imperator in Diplomate apud AVENTINUM

Ticini cum RUDOLPHI in exilio defuncti filiis inita;
 hac LUDOVICUM, STEPHANUM, ac fratri RUDOLPHI I. Palatini filios vicibus alternis, se invicem in dignitate Electorali avita excipere debere stipulatus est Imperator LUDOVICUS; b) patebit hinc duo LUDOVICO

TINUM lib. VII. Cap. XVI. §. 22. dicit: *Recte, bene ac sapienter sicut Legibus cautum est; more Majorum; Brandenburgensem Ducatum, quem ille homo, qui vulgo Papa dicitur, Madenburgensem falso vocat, filio nostro Ludovico in tutelam atque fidem commisimus.*

- b) HENRICUS REBDORFF. pag. 614. I. C. ANDREAS PRESBYTER RATISBONENSIS. Chronic. Bavaricæ pag. 34. apud SCHILTERUM, AVENTINUS Lib. VII. c. 17. n. 20. NICOLAUS BURGUNDUS l. II. pag. 123. cuius verba, cum thesin meam egregia illustrent, hic apponere lubet: *Imperator paternam hereditatem, quam cum fratre (RUDOLPHO) pro indiviso possederat, in æquas partes distribuit & fraternis liberis optione data, quam vellent, portionem eligere. Communem autem septemviratum sic partitus est, ut sui, fraternique liberi eorumque heredes alternatim suffragia in Comitibus ferrent, nunc hac videlicet, nunc illa linea; Prima tamen Palatinis cederet Electio, deinde perveniret ad LUDOVICUM & Stephanum suos liberos, inde rursus ad fraternam lineam transitura. Pœna quoque nominatim adjecta est, ut suo jure in perpetuum caderet, qui circumscripta alterutra linea, transgrederetur legem conventionis* - - - deficientibus vasculis in alterutra linea ad alteram tota perveniret hereditas. Diploma Transactionis hujus videri potest in *Chur-Bayerischer Ablehnung des Herrn Pfalz-Graffen CAROLI LUDOVICI Manifests* apud LONDORPIUM Tom. IV. Contin. Lib. III. C. CVIII. lit. H. Documentorum. Conf. Illustr. a LUDEWIG ad Auream Bullam Tit. 5. §. 1. Parte I. pag. 526.

vico Marchioni in Collegio Electorali suffragia vi pacti hujus competiisse.

§. XV.

SIGISMUNDUS Imperator duobus quoque Electoribus Bohemico nempe et Brandenburgico praefuisse dicitur a plurimis, qui tamen recte a STRUVIO l. c. erroris arguuntur; ille enim Marchiam Brandenburgicam, quam a patre CAROLO IV. a. 1373. acceperat, a. 1415. FRIDERICO Burggravio Norimbergensi vendidit et a. 1417. in Concilio Constantiensi consentientibus Electoribus JOANNE II. Moguntino, WERNERO Trevirensi, THEODORICO II. Coloniensi, LUDOVICO III. Barbato seu Coeco Palatino & RUDOLPHO III. Saxone solenniter tradidit, ac de dignitate Electorali & Officio S. R. I. Archi-Camerarii investivit, fratre WENCESLAO Rege & Electore Bohemiae adhuc superstiti & demum a. 1418. vel sequenti anno mortuo. a) Verum his non obstantibus ipsa haec Marchia in Fridericum trans-

a) WENCESLAUM a. 1418. ex Apoplexia Pragae mortuum esse tradunt DUBRAVIUS lib. 23. Hist. Bohem. pag. 197. BROWERUS Annal. Trevirens. ad h. a. §. 2. pag. 267. MATTHIÆ Theatr. Hist. pag. 944. ANDREAS VERO PRESBYTER RATISBON. l. c. pag. 42. MÜNSTERUS lib. III. Cosmograph. cap. 19. p. 435. LEHMANN Chronic. Spirens. cap. 59. pag. 826. ejus mortem ad a. 1419. referunt.

translatio argumentum mihi præbet, duos Electoratus ab uno eodemque simul possideri posse: adjecit enim SIGISMUNDUS venditioni Marchiæ ac dignitatis Electoralis pactum, quo sibi & WENCESLAO fratri ipsorumque hæredibus masculis quocunque tempore quadringentis millibus aureorum Hungaricorum Friderico solvendis Marchiam, dignitatem Electoralem ac Archi-Officium reluere liceret, & quo FRIDERICI prole mascula extincta ipsa cum dignitate Electorali ad SIGISMUNDUM ejusque hæredes & his mortuis ad WENCESLAUM rediret. b)

§. XVI.

Electio FRIDERICI V. Palatini in Regem Bohemiæ ex variis quidem rationibus ab Austriacis impugnata fuit, nunquam tamen hanc prolatam esse memini, quod jam Elector alium insuper Electoratum ambire ac acquire

- b) KRANTZIUS lib. IX. Vandal. Cap. 38. & lib. XI. Saxon. Cap. I. NAUCLERUS Vol. 2. Generat. 48. ad h. a. pag. 1048. & 1064. JOANNES TRITHEMIUS Annal. Hirsaugienf. ad a. 1417. Tom. II. pag. 355. PEUCERUS lib. V. Chronic. Carionis pag. 628. HERM. ab HARDT Histor. Concilii Constantiens. Tom. IV. p. 122. CERNITIUS Histor. Elector. Brandenburg. p. 17. REINERUS REINECCIUS in Originibus stirpis Brandenburgicæ pag. 31. LIMNÆUS Lib. V. Juris Publ. c. 7. §. 82. pag. 188. & 189. & Tom. IV. in Addit. pag. 824. & 825. STRUVII Corpus Historiæ Germanicæ Period. IX. Sect. IX. pag. 709.

E

rere non potuisset, quod si sane silentio minime prateriturum fuerant, si id in jure fundatum esset.

§. XVII.

Ex recentissima Sacri Romani Imperii historia sequentia adducam, cum ex iis sententiam meam & probari & illustrari posse mihi videatur, admissa a. 1708. nono in Collegium Electorale Principe, Brunsvicensi Duce, lege cautum, si superstitite adhuc mascula prole ERNESTI AUGUSTI Palatinus Electoratus ad Principem Protestantium sacris addictum devolveretur, Catholicis Electoribus suffragium, quod supra numerum ordinarium accederet, concedendum, idemque a primo Electore Catholico, Moguntino nempe, ferendum esse. a) In SANCTIONE PRAGMATICA Imperatoris CAROLI VI. in qua modus & ordo succedendi in omnibus Regnis ac Provinciis Austriacæ Gentis & consequenter etiam in Regno & Electoratu Bohemiæ stabilitus, deficiente CAROLI VI. prole tam mascula, quam feminea jus succedendi ultimi defuncti Imperatoris JOSEPHI filiabus MARIE JOSEPHÆ & MARIE AMALIE, quæ ambæ Electoribus, Saxoni nempe & Bavaro, nupserant, observato tamen primogenituræ jure, datum est.

§. XVIII.

a) Acta exhibent FABRI Staats-Canzley Tom. XIII. c. IX. ELECTA IURIS PUBLICI Tom. I. n. 1. Bücher-CABINET P. VIII. pag. 368.

§. XVIII.

Superfunt adhuc quædam rationes, quæ licet non eadem, qua reliquæ, vi censi possint, allegari tamen omnino debent. LIMNÆUS l. c. pag. 350. argumentatur inde, quod quis simul Imperator & Elector esse possit. THULEMARIUS l. c. pro ratione allegat, quod quis plures Principatus, quibus dignitas Electoralis non adhæret, possidere & pro singulis suffragio in Comitibus Principum frui possit; probat hoc multis exemplis ex subscriptione Recessus Imperii novissimi de anno 1654. quod tamen cum sit notissimum ex charta in papyrum transcribere nolo.

§. XIX.

Quæstione ita decisa oritur disputatio, num in tali duorum Electoratum in unum Principem conlatione strictum illud primogenituræ jus in familiis Electoralibus per Auream Bullam introductum perpetuo observari debeat, ita ut nullo unquam tempore hi duo Electoratus separari ac inter duos Electoris filios Principes dividi possint: hanc vero disceptationem cum altioris sit indaginis meque tempus spatiumque deficiant acutioribus ac in Juris publici Prudentia magis versatis dijudicandam relinquo.

T A N T U M.

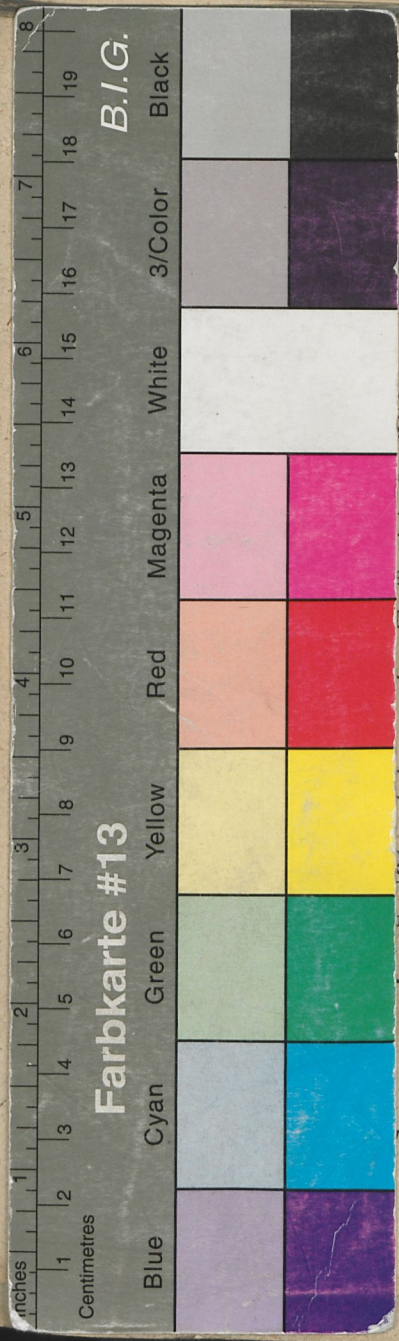
Strassburg, Diss., 1723-39

ULB Halle 3
002 491 648

Sl.

B.I.G.

Farbkarte #13

527.

D. B. V.

INAUGURALIS
IBENS
PRINCIPEM
DUORUM
M SECULARIUM
SOREM,

1737 2.

22

AM
D PRÆSIDE

CRETO
LTATIS JURIDICÆ
TE ARGENTORATENSI
CENTIA

QUE JURE HONORES
DOCTORALIA RITE
QUENDI,
TORUM EXAMINI
FIT

US TREITLINGER,

INENSIS,
O. R. MDCCXXXVII.
Q. C.

TORATI,
USCHINGERI, Typogr.
5 O.

8

